

Dosarul nr. 2ra-6/2022
2-20042004-01-2ra-10012022

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (T. Sobolschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Constantin Ostroumov,
reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin
Ostroumov împotriva Consiliului raional Edineț, intervenienți accesorii Arhiva
Națională a Republicii Moldova, Arhiva municipiului Edineț, Procuratura Generală
a Republicii Moldova privind recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma
represiunilor politice, restabilirea în dreptul de înaintare a acțiunii civile privind
recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice,
împotriva deciziei din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 13 aprilie 2020, Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie
Odobescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional
Edineț, intervenienți accesorii Arhiva Națională a Republicii Moldova, Arhiva
municipiului Edineț, Procuratura Generală a Republicii Moldova privind
recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice a bunelului
Constantin Pancioha, restabilirea în dreptul de înaintare a acțiunii civile privind
recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice a bunelului
Constantin Pancioha.

În motivarea acțiunii a menționat că, Ostroumov Constantin Ivan este nepotul
și moștenitorul lui Pancioha Constantin Vasile, anul nașterii xxx, care pe parcursul
vieții sale a agonisit mai multe bunuri, avere care a fost confiscată prin hotărârea
Judecătoriei Edineț din luna martie 1941, prin care a fost condamnat
la 7 ani de închisoare pentru neachitarea impozitelor la cereale.

Ulterior, prin hotărârea din 17 octombrie 1994 a Judecătoriei Edineț, în
privința lui Pancioha Constantin Vasile, anul nașterii xxxx a fost constatat faptul
represiunilor politice și reabilitarea posmortem a acestuia. Bunicul lui Ostroumov
Constantin Ivan a avut o singură fiică, Ostroumova Liubovi Constantin, născută la

xxxx (decedată la xxxx), care la rândul ei a avut doi copii, Ostroumov Constantin Ivan, născut la xxxx și Ostroumov Ivan care a decedat la xxxx. Unicul moștenitor fiind, Ostroumov Constantin Ivan.

Mama reclamantului, Ostroumova Liubovi Constantin, născută la xxxx, a depus efort de a reabilita actele ce adevăresc dreptul de proprietate asupra averii confiscate a tatălui său, Pancioha Constantin Vasile, anul nașterii xxxx (bunelul), însă nu a reușit întrucât a decedat la xxxx.

A susținut că, Ostroumov Constantin Ivan, anul nașterii xxxx, fiul lui Ostroumova Liubovi Constantin, născută la xxxx și nepotul lui Pancioha Constantin Vasile, anul nașterii xxxx, născut în perioada Republicii Sovietică Socialistă Moldovenească (02.08.1940 - 27.08.1991), fiind stabilit cu domiciliul peste hotarele Republicii Moldova nu cunoștea despre istoria bunelului, Pancioha Constantin.

Ostroumova Liubovi Constantin în ultimii ani de viață a fost stabilită cu domiciliul în Federația Rusă și după decesul mamei a găsit acte care adevăresc că mama a încercat să recapete proprietatea asupra averii confiscate a tatălui ei, Pancioha Constantin Vasile.

A menționat că, Ostroumov Constantin a înaintat Procuraturii Generale cerere privind eliberarea certificatului de reabilitare, în temeiul art. 3 lit. b) și art. 5 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, însă fără nici un rezultat.

Trecerea forțată și gratuită a bunurilor în proprietatea statului printr-o hotărâre judecătorească se efectuează printr-un act administrativ de confiscare a bunurilor, respectiv în dosarul de condamnare a lui Pancioha Constantin, anul nașterii xxxx sunt acte care confirmă ce avere a avut condamnatul.

A susținut că, în dosarul de condamnare a lui Pancioha Constantin sunt păstrate acte care intenționat nu se doresc a fi oferite de Procuratura Generală or, aceste documente servesc temei de a constata valoarea bunurilor pe care le pretinde reclamantul.

A indicat că, în arhiva familiei Ostroumova Liubovi Constantin au fost găsite o serie de acte ce adevăresc dreptul de proprietate a bunelului Pancioha Constantin Vasile, anul nașterii xxxx, și anume: act de vânzare-cumpărare din 28.02.1937, prin care se confirmă că Pancioha Constantin în calitate de cumpărător a cumpărat teren, loc de casă de 2000 m.p.; act de vânzare-cumpărare din 13.08.1935, prin care se confirmă că Pancioha Constantin în calitate de cumpărător a cumpărat 2 hectare și 8000 m.p.; declarație prin care Pancioha Constantin a devenit proprietar a 4,5 ha de imaș; act de vânzare-cumpărare prin care Pancioha Constantin a devenit proprietar a 5000 m.p. de imaș; act de vânzare-cumpărare prin care Pancioha Constantin a devenit proprietar a 1 hectar de teren și 8000 m.p.; act de tranzacție pentru evitarea unui proces civil, prin care Pancioha Constantin a devenit proprietar a 2,5 hectare de teren arabil și 3000 m.p. de imaș; act de promisiune de vânzare-cumpărare prin care Pancioha Constantin a cumpărat 7 hectare, teren curte, pomi fructiferi.

A menționat că a expediat interpelări către Arhiva municipiului Edineț a Republicii Moldova, Arhiva Națională a Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, pentru a obține informația cu privire la hotărârea de constatare a faptului represiunilor politice și reabilitarea lui Pancioha Constantin, anul nașterii xxxx, privind eliberarea

calificatului de rehabilitare a lui Pancioha Constantin, anul nașterii xxxx, precum și eliberarea copiilor care adevăresc componența familiei și locul de domiciliu, proprietatea confiscată a lui Pancioha Constantin, anul nașterii xxxx, însă a primit doar refuzuri.

Prin hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, s-a respins ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin Ostroumov împotriva Consiliului raional Edineț, intervenienți accesorii Arhiva Națională a Republicii Moldova, Arhiva municipiului Edineț, Procuratura Generală a Republicii Moldova privind recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice și restabilirea dreptului de înaintare a acțiunii civile privind recuperarea valorii bunurilor confiscate în urmare represiunilor politice.

Prin decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel declarată de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Ostroumov Constantin și s-a menținut hotărârea din 17 februarie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, în cererea de chemare în judecată înaintată de către Ostroumov Constantin se solicită restabilirea acestuia în dreptul de a înainta o acțiune civilă privind recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice a bunelului, Pancioha Constantin.

Instanța de apel a reținut, că în acest sens de către Ostroumov Constantin nu a fost prezentat un certificat de moștenitor legal sau certificat de calitate de moștenitor, care ar confirma faptul acceptării succesiunii defunctului Pancioha Constantin de către fiica sa, Ostroumova Liubovi și de către Ostroumov Constantin după decesul lui Ostroumova Liubovi.

Instanța de apel a reținut că, în susținerea pretențiilor înaintate Ostroumov Constantin a invocat faptul că, Pancioha Constantin a avut o singură fiică, Ostroumova Liubovi Constantin, născută la xxxx (decedată la xxxx), iar ultima la rîndul ei a avut doi feciori, Ostroumov Constantin Ivan, născut la xxxx și Ostroumov Ivan care a decedat la xxxx, însă informația cu privire la relația de rudenie (clasa moștenitoare) este una insuficientă or, instanța nu cunoaște cu certitudine dacă sunt sau nu mai multe persoane care ar moșteni averea lui Pancioha Constantin și dacă defuncții nu au testat averea sa altor persoane.

Din conținutul Legii nr. 1225 din 08.12.1992 privind rehabilitarea victimelor represiunilor politice rezultă expres și necondiționat că, cererile de recuperare a bunurilor sau de restituire a costului acestora sînt examinate de comisii speciale create de autoritățile administrației publice locale, iar decizia Comisiei poate fi contestată în instanțele de judecată.

Instanța de apel a constatat că nu poate fi admisă cererea reclamantului privind restabilirea în dreptul de a înainta acțiune civilă privind recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice a bunelului, Pancioha Constantin, inițiată de mama sa or, prin răspunsul din 06 august 2007, i s-a comunicat, că pentru a fi soluționată cererea privind recuperarea averii confiscate, urmează să prezente actele enumerate în pct. 5 al Regulamentului privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 627 din 05.06.2007, iar materialele cauzei nu confirmă că ultima ar fi depus cerere cu

anexele corespunzătoare, iar însăși reclamantul nu a înaintat o astfel de cerere către Consiliul raional Edineț.

Prin urmare, cererea reclamantului Ostroumov Constantin nu cade sub incidența Legii nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

La 07 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a solicitat casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că instanța de fond neobiectiv a respins cererea de chemare în judecată, nu a luat în considerare toate circumstanțele importante și a apreciat arbitrar probele.

A menționat că Ostroumov Constantin într-un termen de peste 2 ani a întreprins o serie de măsuri pentru a aduna actele stipulate la pct. 5 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 627 din 05.06.2007, însă instituțiile competente nu au dat un răspuns clar și consecvent, declinându-și competența una față de alta.

A susținut că, la începutul anului 2017 a găsit setul de acte adunate în 2007 de mama sa, pentru a îndeplini cerințele dispuse de Comisia specială pe lângă Consiliul raional Edineț. Respectiv consideră că prima instanță neîntemeiat a respins cererea de chemare în judecată pe motiv că ar fi expirat termenul de înaintare unei astfel de acțiuni.

A indicat că nu este de acord cu concluzia primei instanțe precum că nu s-a respectat procedura prealabilă, întrucât etapa înaintării unei cererii prealabile către Comisia specială pe lângă Consiliul raional Edineț a fost epuizată încă de mama lui Ostroumov Constantin.

Consideră că Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni a emis hotărârea cu aplicarea eronată a normelor de drept material, a interpretat eronat legea, iar soluția dată de către instanța de apel este pripită fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului.

La 10 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs depusă de către Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 80, vol. II).

La 25 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul raional Edineț a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de către Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu ca fiind neîntemeiat.

La 02 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul raional Edineț, Serviciul Arhivă au depus referință prin care au solicitat respingerea recursului depus de către Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu ca fiind neîntemeiat.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 30 septembrie 2021.

La data de 13 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, iar la 14 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a fost expediat în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 66, 72, vol. II).

La 20 decembrie 2021, decizia instanței de apel a fost recepționată de către avocatul recurentului, Ghenadie Odobescu (f.d. 73, vol. II).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 07 octombrie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Constantin Ostroumov, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh